

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/225/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615208413
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Semanová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7615208413.5

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Stanislava Semanová, v právnej veci žalobcu: Z. O., G.. X.X.XXXX, K. B. O. L. Č.. XX O. Ž.: O. O., G.. XX.X.XXXX, K. C., R. Z.. R. XXX/XX, O., U. vrátenie daru takto

rozhodol:

Žalobu zamietá.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 6.5.2015 domáhal od žalovaného vrátenia daru - rodinnému domu v B. Č.. XX a ak by to nebolo možné vyplatenia hodnoty daru. V návrhu uviedol, že jeho jediným majetkom bol dom, ktorý po manželkinej smrti prepísal, po naliehaní na syna. Syn mu od manželkinej smrti nepomáha, nezaujíma sa o neho, nenavštevuje ho. Správa sa k nemu hrubo, hovorí, že je alkoholik, chorý, že v dome dlho nebude. Syn mal dopredu všetko premyslené s jeho družkou. V decembri 2014 ho bez ohlásenia navštívili a narafičili na neho sexuálne násillie. Syn ho fyzicky napadol, za čo ho udal. Dom synovi daroval s tým, že ho dochová, čo je uvedené aj v zmluve. Dňa 28.4.2015 syn mu kázal vziať si z domu jeho osobné veci a vypadnúť. Nezaujímal ho kde nude žiť.

Žalobca na pojednávaní uviedol, že nehnuteľnosti, ktorých vrátenia sa v tomto konaní domáha zdedil po nebohej manželke. Od jej smrti nehnuteľnosti užíva sám. V roku 2011 syn, ktorý v tom čase žil už v Prievidzi ho žiadal, aby zdedený majetok prepísal na neho a to preto, že sa obáva, že sa opätovne ožení a majetok bude dediť niekto iný. Na základe toho došlo k uzavretiu darovacej zmluvy. V roku 2014 dal syn prepísať tento majetok na svoju družku. Tým sa chcel zbaviť svojej povinnosti dochovať ho, ktorá je uvedená v darovacej zmluve. Skutočnosť, že syn dal prepísať majetok na svoju družku je dôvodom pre ktorý sa domáha vrátenia daru. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že dňa 26.12.2014 ho syn zbil v dôsledku čoho mal zlomenú čeľusť, posunutý krčný stavec a pod. V uvedený deň bol syn spolu s jeho družkou u neho na návšteve. Spoločne požívali alkohol, zabávali sa a následne šli spať. Keď šiel spať on, šiel sa pozrieť na syna a družku, ktorí už spali, pričom dal pusu na dobrú noc synovej družke. Tá na to zobudila syna, ktorý vyskočil z postele a minimálne 3x päšťou ho udrel do hlavy. Po tomto syn aj s družkou odišli na políciu, kde podali na neho trestné oznámenie. Z jeho strany bolo podané oznámenie na syna. Ďalším dôvodom vrátenia daru to, že dňa 28.4.2015 ho žalovaný vyhodil z domu. K tomu privolal hliadku polície, ktorá zistila, že bol odhlásený z trvalého pobytu na adrese B. XX. Musel si nájsť podnájom, za ktorý platí nájomné 220,- Eur mesačne.

Žalovaný na pojednávaní uviedol, že po smrti mamy otec začal žiť hýrivým spôsobom života. Nestaral sa o nič, nezaujímal sa o neho, ani jeho deti, o nehnuteľnosť sa riadne nestaral. Doma ho navštevoval spoločne s družkou, ten mal však k tomu vždy výhrady hlavne pokiaľ sa týka vykurovania. Nemal záujem stretávať sa s ním, ani so svojimi vnúčatami. Dôvodom, pre ktorý požiadal otca v roku 2011, aby mu daroval predmetné nehnuteľnosti bola skutočnosť, že otec míňal finančné prostriedky na alkohol, bral si pôžičky a už v tom čase hral na automatoch. Dňa 26.12.2014 bol navštíviť otca. Účelom návštevy bolo, aby mu oznámili, že ho budú navštevovať častejšie a že chcú dom opravovať. Otec s tým súhlasil.

Spoločne vypili nejaký alkohol, potom si šiel s družkou ľahnúť spať. Zobudil sa, keď priateľka začala kričať resp. už predtým počul otca ako jej hovorí, aby s ním šla vedľa do izby, že jej to tam urobí a začal ju ohmatávať na intímnych miestach. Následne ľavou rukou udrel otca po líci. Všetky tieto skutočnosti boli vyšetrowané políciou. Tento incident je už hranica, kde ďalej už nechcel tolerovať takéto správanie sa otca. Pokiaľ otec ničil svoj majetok a míňal peniaze je to jeho vec. Je teda pravdou, že mu následne povedal vzhľadom na uvedené ako aj vzhľadom o jeho nezaujeme o rodinu a vnúčatá, aby si hľadal nové ubytovanie a priateľka ho odhlásila z trvalého pobytu.

Súd vykonal vo veci dokazovanie, vypočul účastníkov konania, svedkyňu L. I., oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to darovaciami zmluvami, výpismi z listu vlastníctva, lekáorskými správami, dohodou o splácaní úveru a vlastníctve bytu, osvedčením o dedičstve, obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4T/47/2015, obsahom spisu Okresného úradu Prievidza a zistil tento skutkový stav:

Darovacou zmluvou uzavretou dňa 10.1.2011 žalobca ako darca daroval žalovanému - svojmu synovi spoluvlastnícky podiel v nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. 317 katastrálne územie Jablonov a to rodinný dom súpisné číslo 44 postavený na parcele č. 485, pozemky - parcela č. 485 zastavená plocha a nádvorie o výmere 645 m², parcela č. 486 záhrady o výmere 526 m² v podiele 336/576-inách v pomere k celku. V čase uzavretia zmluvy obdarovaný už bol podielovým spoluvlastníkom týchto nehnuteľností v podiele 240/576. Podľa článku VI. zmluvy obdarovaný vyhlásil, že preberá na seba osobný záväzok, ktorý umožní obdarovanému bezplatné doživotné užívanie predmetu daru a v prípade choroby alebo staroby poskytne darcovi zodpovedajúce zaopatrenie. Obaja účastníci konania potvrdili, že k darovaniu uvedeného podielu došlo na základe požiadavky žalovaného. Podľa vyjadrenia žalovaného, žalobcu požiadali o darovanie tohto podielu v snahe ochrániť tento majetok po jeho alebo jej matke a to vzhľadom na spôsob života žalobcu.

Predmetné nehnuteľnosti účastníci konania nadobudli dedením po nebohej L. O.. Podľa Osvedčenia o dedičstve zo dňa 4.6.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.6.2010 žalobca ako pozostalý manžel nadobudol z bezpodielového spoluvlastníctva podiel v 96/576-inách. Ďalšiu časť nehnuteľností nadobudli obaja účastníci a to žalobca obaja v podiele po 245/176 v pomere k celku. Do dedičstva po nebohej patrili len predmetné nehnuteľnosti v hodnote 24 166,- Eur. Pasíva dedičstva a to dlhy vo výške 1 200,- Eur nadobudol žalovaný v tomto konaní.

Dňa 16.5.2014 žalovaný ako darca darovacou zmluvou daroval nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. 317 katastrálne územie B. a to rodinný dom súpisné číslo 44 postavený na parcele č. 485, pozemky - parcela č. 485 zastavená plocha a nádvorie o výmere 645 m², parcela č. 486 záhrady o výmere 526 m² v celosti obdarovanej L. I.. Podľa vyjadrenia žalovaného a výpovede svedkyne k darovaniu došlo z dôvodu vykonávania podnikateľskej činnosti žalovaným a žalobca mal o tomto darovaní vedomosť. Žalobca túto skutočnosť poprel.

Dňa 26.12.2014 došlo medzi účastníkmi konania k incidentu potom, čo spoločne požívali alkoholické nápoje a potom, čo žalobca mal obťažovať družku žalovaného. Svedkyňa L. I.Ā. - družka žalovaného uviedla, že v decembri 2014 bola spoločne so žalovaným navštíviť žalobcu. Spoločne sedeli v kuchyni, rozprávali sme sa o tom, že ho chcú častejšie navštevovať aj kvôli zdravotnému stavu ich dcéry a v dome urobiť nejaké opravy. Žalobca proti tomu nič nemal. Následne si šla ľahnúť spať. Zobudila sa na to, ako ju žalobca ohmatával a obťažoval. Odstrkávala ho a zvýšeným hlasom sa ho pýtala, čo to robí. Na to sa zobudil žalovaný a dal žalobcovi facku. Predtým bol jej vzťah so žalobcom bol normálny. Navštevovali ho približne raz za dva mesiace. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania dostala darom od svojho partnera z dôvodu, že partner chcel chrániť tento majetok kvôli jeho podnikaniu. Žalobca o tejto skutočnosti vedel. Trvalý pobyt žalobcu v predmetnom dome zrušila v apríli 2014. To, že sa rozhodli žalobcu z domu vystaňovať žalovaný oznámil žalobcovi už predtým a niekoľkokrát. Dôvodom bola situácia, ku ktorej došlo v decembri 2014 teda to, že žalobca ju obťažoval.

Podľa Dohody o splácaní úveru a vlastníctve bytu uzavretej dňa 25.5.2015 medzi žalobcom a G. R. sa menovaná zaviazala splácať úver č. 167713-15 vo výške 12 300,- Eur na dobu 10 rokov, ktorý je vedený na žalobcu z dôvodu, že úver nadobudol žalobca za účelom kúpy bytu v K.h č. 6, avšak v prospech menovanej. Žalobca podľa tejto dohody sa zaviazal darovacou zmluvou previesť uvedený byt na G. R. s tým, že s bytom žalobca nemôže nakladať vo svoj prospech t.j. nemôže byť požadovať k vlastnému užívaniu, ani ju nikomu inému prenajímať, darovať alebo prepísať.

Pod sp. zn. OU-PD-OVVS-2015/003595-11 bolo Okresným úradom Prievidza, odbor všeobecnej vnútornej správy, vedené priestupkové konanie proti žalovanému v tomto konaní pre priestupok proti občianskeho spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch preto, že dňa 27.12.2014 v presne nezistenom čase okolo 2.00 hod. až 2.30 hod. v rodinnom dome v obci B. č. 44 fyzicky napadol svojho otca Z. O. tak, že ho viackrát udrel päšťou do oblasti tváre, čím mu spôsobil drobné zranenie, ktoré si vyžiadalo lekárske ošetrenie, následkom čoho tento spadol na zem. Rozhodnutím zo dňa 15.6.2015 bolo priestupkové konanie zastavené podľa § 76 ods. 1 písm. c/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch preto, že spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenému z priestupku preukázané. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že v priestupkovom konaní sa nepodarilo dostatočne preukázať ako ku konfliktu a fyzickému útoku došlo a do akej miery zranenie, ktoré sa uvádza v lekárskej správe bolo spôsobené počas konfliktu. Podľa lekárskej správy nachádzajúcej sa v priestupkovom spise Z.P. O. utrpel pohmoždenie čelovej časti hlavy, okuločný hematóm vľavo, oderky nosa, pohmoždenie hrudníka s predpokladanou dobou liečenia 7 dní s tým, že zranenie nezanechá následky.

Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/47/2015-112 zo dňa 27.10.2015 bol Z. O. uznaný vinným zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 trestného zákona preto, že dňa 27.12.2014 v dobe okolo 3.00 hod. v U. B., v rodinnom dome č. 44, po predchádzajúcom požití alkoholických nápoje vošiel do izby, kde spal na posteli jeho syn O. O. so svojou priateľkou L. I., ktorá bola nahá, využil jej spánok, počas ktorého ju bozkával, ohmatával po prsiach a pohlavných orgánoch, v konaní neprestal ani keď sa zobudila a odtláčala ho od seba, pričom v ďalšom konaní prestal až potom, čo sa na jej krik zobudil jeho syn, ktorý ho fyzicky napadol.

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo k členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Podľa § 135 ods. 1 O.s.p., súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovanom konaní.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Z citovaného ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka vyplýva, že darcovi nevzniká právo domáhať sa vrátenia daru pri akomkoľvek nevhodnom správaní sa obdarovaného alebo jeho nevďačnosti. Predpokladom úspešného uplatnenia tohto práva je:

- a) hrubé porušenie dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a
- b) jednostranný právny úkon darcu adresovaného obdarovanému.

Občiansky zákonník neustanovuje žiadne náležitosti výzvy k vráteniu daru ani jej obsah. Výzva na vrátenie daru je jednostranný právny úkon, ktorého obsahom je vôľa darcu smerujúca k tomu, aby obdarovaný darovanú vec vrátil. V danej veci výzva na vrátenie daru zo strany žalobcu žalovanému doručená nebola. Na túto skutočnosť poukázal aj žalovaný ako na jeden z predpokladov vrátenia daru. Súd má za to, že nedoručenie výzvy na vrátenie daru pred podaním žalobného návrhu nie je dôvodom jeho zamietnutia. Pokiaľ aj výzva pred podaním návrhu obdarovanému doručená nebola, možno pripísať rovnaké účinky doručeniu žalobného návrhu, ktorým sa žalobca vrátenia daru domáha obdarovanému. K dôvodom uvedeným žalovaným a to, že žalobca sa nemôže domáhať vrátenia daru z dôvodu, že už nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti súd uvádza, že v prípade prevodu predmetu daru inej osobe má darca právo domáhať sa peňažnej náhrady podľa zásad o bezdôvodnom obohatení, o čo žalobca aj alternatívne v žalobnom petite žiadal.

Dobré mravy nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Za konanie proti dobrým mravom treba

považovať také konanie, ktoré síce priamo neodporuje zákonu, ani ho neobchádza, ale ktoré poškodzuje záujmy tretích osôb a medzi slušnými občanmi sa považuje za neprípustné. Dôvodom vrátenia daru nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť. Musí ísť o také správanie sa obdarovaného, ktoré s prihliadnutím na všetky okolnosti posudzovanej veci možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Hrubým porušením dobrých mravov je ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva z právnych noriem alebo zo zmluvného vzťahu.

Žalobca sa v tomto konaní domáhal vrátenia daru z dôvodu prevodu ním darovaného podielu žalovaným na ďalšiu osobu, fyzického napadnutia žalobcu žalovaným a z dôvodu, že musel opustiť predmetnú nehnuteľnosť napriek záväzku žalovaného uvedeného v darovacej zmluve.

Dokazovaním bolo v konaní preukázané, že žalovaný v roku 2014 daroval predmetné nehnuteľnosti v celosti svojej družke. Túto skutočnosť súd nepovažuje za hrubé porušenie dobrých mravov a teda dôvod na vrátenie daru žalovaným žalobcovi. Z darovacej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi konania nevyplýva, aby žalovaný ako obdarovaný nemohol previesť nehnuteľnosti na inú osobu. Každý vlastník má pritom právo nakladať s vecou, ktorá je jeho vlastníctvom a teda aj využiť svoje vlastnícke právo disponovať s vecou tak, že túto prevedie na inú osobu. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 1998, sp.zn. 2 Cdo 8/1997, podľa ktorého za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napr. predaj darovanej veci cudzej osobe, alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí.

Ďalším dôvodom, pre ktorý sa žalobca domáhal vrátenia daru, žalobca uviedol fyzické napadnutie žalobcu žalovaným a skutočnosť, že na pokyn žalovaného musel odísť z predmetnej nehnuteľnosti, ktorú užíval na bývanie a to napriek osobnému záväzku žalovaného uvedeného v darovacej zmluve umožniť obdarovanému bezplatné doživotné užívanie predmetu daru a v prípade choroby alebo staroby poskytnúť darcovi zodpovedajúce zaopatrenie. Dokazovaním bolo v konaní preukázané, že skutočne zo strany žalovaného došlo k fyzickému napadnutiu žalobcu, ako aj skutočnosť, že žalovaný žalobcu z rodinného domu vystaľoval. Takéto správanie je možné objektívne samo osebe posúdiť ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, zvlášť pokiaľ ide o správanie sa syna k svojmu otcovi. Nie je však možné považovať správanie sa jedného účastníka k druhému za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď tento druhý účastník svojím konaním takéto správanie vyvoláva resp. vyvolal. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu a zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny.

V konaní bolo preukázané, že žalovaný fyzicky napadol žalobcu a následne ho prinútil opustiť predmetnú nehnuteľnosť potom, čo žalobca sa dopustil zločinu sexuálneho obťažovania. Tohto skutku sa pritom dopustil voči osobe blízkej žalovanému - jeho družke, s ktorou dlhodobo žije v spoločnej domácnosti a s ktorou spoločne vychováva ich maloleté deti. To, že sa žalobca dopustil uvedeného zločinu je zrejme z rozsudku v trestnej veci vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 4T/47/2015. Poukazujúc na ustanovenie § 135 ods. 1 O.s.p. je súd v tomto konaní viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný uvedený zločin a že ho spáchal žalobca. Z dokazovania je pritom nepochybné, že správanie sa žalovaného, pre ktoré žalobca žiadal o vrátenie daru, nasledovalo po spáchaní tohto zločinu a teda bolo jeho dôsledkom.

Dôvodom zamietnutia návrhu žalobcu okrem už uvedených skutočností je aj to, že žalobným petitom sa žalobca domáha vrátenia predmetu daru v celosti. Predmetom darovania z jeho strany žalovanému bol však len spoluvlastnícky podiel a ďalším podielovým spoluvlastníkom bol práve žalovaný. Nie je tak možné, aby žalovanému boli vrátené predmetné nehnuteľnosti v celosti.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa citovaného ustanovenia súd o náhrade trov konania rozhoduje len na návrh účastníka. Žalobca a žalovaný v tomto konaní sa náhrady trov konania nedomáhali a preto súd o trovách konania nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).